

Nro. 10.

A' FELS. R. CSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsen, Kedden Augustusnak 3-ik napján
1802-ik esztendőben.*

B é t s.

A' Munkácsi egyesült Görög Káptalannak Prépoltját, F. T. *Braddos Mihály* Urat, Sár. Monostori - és a' Székesfejérvári Káptalannak Custosát F. T. *Nagy Pál* Urat Béheli Apáturakká; Tiszt. *Révay Miklós* Urat, a' Magyar Nyelvnek és Litteraturának pallerozásában mutatott érdemeire's tudós munkáira nézve, a' Pesti Királyi Fő Oskolában, a' Magyar Nyelvnek és Litteraturának Professorává, Titt. *Hujzti József* Urat a' törvényes tudományoknak Doctorat, és Magyar Országgi Prokátort jeles maga viseletére, talentomaira, és a' reá bizoni dolgoknak folytatásában való buzgoságá-

K

ra, és egyenes szívűségére nézve, a' Magy. Kir. udvari Cancelláriánál udvari Agenfégre; végre Csász. Kir. pensionatus Kapitány Nagy Urat Kassai Fő Posta Præfectusságra kegyelmessen emelni méltóztatott Fels. Úrunk.

Egy *Levvers* nevű Anglus machina fabrikáns múlat most itten, és olly mesterséges fono machinát árúl, melynek háromszáz orfója van, és még sem kíván négy embernél többet a' fonásra, az ezen alkotmányon való fonásból származott nyereség, az emberi kézzel való fonást 80 per 100-mal haladja felül. Egy ilyen fonó alkotmányt Gróf *Rottenhahnnak*, másikat a' Gróf *Fries* kereskedő kompaniájának adott el 8 ezer forinton, olly feltétel mellett, hogy 10 esztendő el forgása alatt sem magok nem tlnálják sem más által, 's nem tlnáltatják annak mását, az ezen megegyezett által hágó rész 100 ezer forintot fizet büntetés fejében. Az ő dolgozó szobája olly titkos hely, mellyben az ő engedelmé nélkül senkinek bé menni nem lehet.

Német Ország.

A' Frantzia Respublikához tsatolt Rénus bal partyán fekvő Német tartományokban lakó Protestánsoknak, az az, az Augustana és Helvética Confessiót tartó lakosoknak egyéletek, avagy a' vallás dolgában való egyességek, mellyen a' Reformatiótól fogva sok békeességet szerető Tudósok munkálódtak vala, de azt soha tökéletességre nem vihették, e' folyó századnak leg fontosabb, 's leg emlékezetesebb történetei közzé tartozik, annyival inkább, mivel az minden előre való tudós egymással való vetélkedés nélkül ment végbe. — Ennek az áldott munkának eszközlésére, a' mint onnan írják, az egyházi dolgoknak azon négy Rénusi Országokban vólt öszve zavarodása, de

kiváltképen ez a' környülállás szolgáltatott alkalmatosságot, hogy az egyházi jószágokat a' Frantzia Kormányfzék mind el foglaltatta, és a' közönséges Kintstárból fizetteti a' papokat; következőképen sem az egyik sem a' másik rész el nem veszt semmit is.

Ezen emlékezetes történetről, Straszburból, Julins 20-ik napján így irnak: A' Protestansoknak az Alsó Rénus mellyéki négy új departementumokban való meg egyezések a' Felső Rénusi Osztályokban is sok követőket talált. — *Mühlhausenben, Kolmárban*, és egyéb városokban és helységeekben, azon vallásbéli eggyességre nézve igen sokra mentek, és most már itten is, (tudniillik Straszburban) hozzá fogtak azon áldott munkához. — A' Frantzia Generál Commissarius *Jean Bon St. André*, a' ki maga is, a' Fr. revolutio előtt Réformatus pap vólt, e' dolgot tellyes tehetsége szerént elő meneteleíteni kívánnya.

Bonn városából Julius 11-ik napján. A' Rénus bal pártján lévő 4 új osztálybéli Augustana, és Helvetica Confessiót valló lakosoknak öszve szerkeztetések leg fontosabb története e' folyó új századnak. E' két vallású lakosok ennekutánna Protestáns nevezet alatt csak egy Anyaszentegyházat fognak tenni, mind a' két résznek egy köz Consistoriuma lézzen, 's minden további küömbözés még szünik köztök. Az előbbi Réformatus gyülekeretek a' prædestinátorúl, az az, az embernek örök életre, vagy büntetésre lett eleve való el választatásáról való tudományt, melyet többnyire rosszul értettek, és az Isteni tökéletességeket nagyon kissebbítették, egészen el hagyták, 's arról örökre le mondottak. Ez az egymással való eggyesség minden közönléges, 's magános disputa-tiók, minden zsinatbéli gyüllések nélkül, egyedül az elméknek tsendes eggyet értések által ment tökéle-

letellegre, mellyet maga a' Frantzia Kormány-
szék is tellyes megelégedéssel nézvén, előmenete-
lesíteni kíván, kétség kívül másutt is, a' hol e'
két vallású lakosok találtnak és gyakran gyű-
lölfégre való alkalmatosságot szolgáltattak egy-
másnak, talátni fognak ezen jó példának kö-
vetői.

A' Donnersbergi Osztálynak Préfektusa, a'
9-ik Juniusi Konzularisi végzésnek ereje mellett
olly rendelést adott ki, hogy azon hólnapnak 29-ik
napjáig minden klástromok üresitődjenek ki, 's
minden szerzetes viseletek tétetődjenek le, és hogy
azok a' szerzetes férfi és asszony személyek, a'
kik nem a' Rénus bal partyán születtek, Augus-
tus 10-ik napjáig a' Rénus jobb partyára mind-
nyájan jöjjenek által. — Azon meghatározott idő-
re, tudnillik Junius 29-ik napjára, minden el-
töröltetett klástromoknak és papi társaságoknak
jólzágaik és házaik el foglaltattak.

Koloniából Julius 17-ik napján. A' mint az
el múltakból tudva vagyon, az egész Frantzia Res-
publikában, következésképen, az avval öszve kap-
tsolt Német tartományokban is meg vagynak a'
keresztekkel 's zászlókkal való közönséges butsú-
járások és szarándoskodások tiltatva; még is mind-
azáltal, a' Rénusi négy osztályokban sok helye-
ken végbe vitték azt a' buzgó keresztények. —
Az erre való szabadtságot a' gyülekezetek a' pa-
poktól, ezek a' polgár mesterektől, ezek pedig
a' Püspököktől kértek 's nyerték ki. — Ahozké-
pest mőt az Osztálybéli Præfectusok, keményen
reá parantsóltak a' Püspökökre, hogy ennekután-
na mind magok, mind az alattok való papok és
gyülekezetek, a' Fr. Kormányzéknek ez eránt ki-
adott végzését és rendelkezéseit szorossan meg tar-
tsák, 's másokkal is meg tartallák, és az engedet-
len gyülekezeteket meg büntessék, a' melly végre
katona segítségét igittek nekik.

Regensbúrgból, Jul. 20 = dikán. Az itt lévő Auszriai Kerületbéli és Cseh Országi követek, egy Cs. K. Rescriptumot vettek Bécsből tegnap előtt, és azt, minden több itt lévő miniszterekkel minyárt közlöttek. Ebben az egynéhány árkusból álló Rescriptumban azt írja Császár Ő Felsége, hogy a' békekességnek eszközeivel a' Német Birodalombéli Constitutio szerént foglalatoskodni meg nem szünt; de hogy az Imperiumnak leg nevezetesebb Statuffai a' Frantzia Respublikához, és az Orosz Birodalomhoz folyamodtak, 's ezen két Hatalmassággal különös alkuba botsátkoztak. A' minthogy nem régiben egy új Conventio, avagy meg egyezés is ment Párisba végbe, mellynek eszközlésében Ő Császári Felsége is, ha meg hivatott volna, mindenkor kész lett volna foglalatoskodni, a' melly végre ezen folyó esztendőnek Februarius hólnapjában, a' szükséges oktatásokat maga Párisban lévő követjének meg is küldötte.

„De mivel Ő Császári Felsége azon eggyeslégről semmit sem tudott, és a' Frantzia Respublika, 's az Orosz Birodalom elegnek tartották, Ő Császári Felségét azon egymás közt tsnált planumnak tökéletességre leendő vitelére meg hivni: arra való nézve szükségesnek itilte Ő Császári Felsége, a' már régen ki nevezett Deputatiót Regenspurgba, mint törvényes helyre, minden további halasztás nélkül öszve gyűjtetni, és ezen fontos dolgot, az Orosz Birodalommal és a' Fr. Respublikával meg egyezőleg végbe vinni, és a' Deputatio által meg határozottatumot, e' két Hatalmasság egyetértésével tökéletességre vinni. Arra való nézve az arra ki neveztetett Császári Commissariusnak *Hügelnek*, és a' Párisban lévő Cseh Országi Subdelegatusnak, udvari Tanácsos *Schrautnak* meg parantsoltatott, hogy leg ot-tan oda mennyenek. Mind a' kettőnek illendő

instructio adatott a' végre, hogy ezen igen fontos tárgyat böltsen, tsendessen, és békefélében végbe hajtani igyekezzenek, és Ő Császári Felsége semminet a' mi a' Constitutio útján el végződik, elleve nem fog állani. "

„Ellenben Ő Császári Felsége is reményli, hogy seki, sem ezen alkudozás alatt, sem annak eszközésében erőszakos, és a' Constitutióval meg nem egyező lépéseket nem tézen; ellenkező esetben a' meg bántódott, de mértékletes gondolkozású Statusok, is tulajdon jussaiknak és hasznoknak fenn tartása végett, kéntelenek lesznek olly eszközökhöz nyúlni, a' mellyekből bizonyossan közönséges és nagy zuzavar támadhat. — E' mellett az eránt is nagy bizodalomban van Ő Csász. Felsége, hogy a' Toskánai nagy herczeg kárának Lünevillai békefélében meg ígirt ki pótolása sem mellőztetik el, mellyet Ő Császári Felsége, hasonló alkalmatosságokban visszonozni el nem fog mulatni s. a. t. " Ezen Julius 14-ik napján költ Csász. Rescriptum a' következő Csász Kir. követ minisztereknek, úgymint Gróf Stadionnak Berlinbe, Gr. Metternichnek Drezdába, Gr. Schlicknek Aschaffenburgba, Bar. Boul-Schauensteinnak Monachiumba is még küldetett, olly véggel, hogy azt azon udvarokkal közleni el ne mulassák.

Berlinből Jui. 18-dikán. Azok a' Prussiai Királyi seregek, mellyek a' mi udvarunknak kár pótolás fejében rendelt tartományoknak el foglalásokra rendeltettek, hólnap után marsiroznak el; még pedig: 1) *Blücher* Generál maga Huszár Regementjének 5 Eskadronjával, 5 Füsillier és egy Granatiros batallionnal, 's fél battériával, *Münster* városlának, és azon nevezetű Püspökség *Ems* vize innenfő részének, és az *Esseni*, *Werdeni*, és *Elteni* Abbatiáknak (a' Veffáliai kerületben) el foglalásokra. 2) Generál *L'Estoque* 5 Hu-

szár Eskadronnal, egy granatiros = és egy Füseler batalionnal, két vadász kompániával a' *Paderborni* Püspökséget foglalja el. 2) Generál Gróf *Schulenburg*, a' kire tudniillik ezen executionalis seregeknek Fő Comandóját a' Király bizta, 3 batalion gyalogsággal, 3 eskadron Huszárokkal a' *Hildesheimi* Püspökséget. 4) General Gróf *Wartensleben*, 3 gyalog batalionnal, 2 Huszár eskadronnal, 150 lovas vadással, és fél batteriával *Eischfeldet*, *Erfurt* városát, és környékét, és *Mühlhausen*, 's *Nordhausen* Királyi városokat s. a. t. A' fent nevezett Generál Gróf *Schulenburg*, a' Királyi Kabinetből, szükséges instructiót vett az iránt, miként kellyen azokat az új tartományokat a' több Prussziai Statusoknak lábára állítani.

Augsburgból *Julius* 22. ikén. Az ide való Evangélikus lakosoknak ispotálya, melly főképen a' szegény szüléktől származott gyermekeknek nevelése végett fundáltatott, első századbeli jubileumat ma inneplette meg. Ezt az ispotályt, 1702. ik elztendőben, a' Spanyol Monarchia megnyerése végett támadt háborúnak közepette fundáltak az ide való jó szívü Evangélicus lakosok, a' melly azon időtől fogva, minden közönséges fejedelem, minden töke pénz nélkül, egyedül a' Jól tévőknek adakozóságából mindenkor, még a' közelebb múlt hosszas és terhes háború közt is fenn maradt.

A' Frankoniai Kerületből *Julius* 20. ik napján. A' *Würzburgi* Püspökség és város védelmező Pátronussának a' *Szent Kiliánnak* innep napja, e' folyó hólnapnak, hetediken nagy pompával ment itt végbe. Maga a' herczeg Püspök is, mint *Frankoniai Kerületbéli* herczeg nagy fényességgel jelent abban meg, és úgy viselte magát, a' mint a' jelenvaló környülállások kívánták. —

Frankfurtból, Julius 26. ik napján. Ma egy *Estaffeta* érkezett ide *Aschaffenburgból* sával a' *hirrel*, hogy a' *Moguntzai Vál. Fejedelem* tegnap *eltveli 6 órákor* meg *halálozott*. Ő *Vál. Fejedelemsége*, 1719. ik *esztendőben*, Jan. 3. ik *napján* *született*, 1774. ik *eszt.* Julius 18. ikán *Moguntzai Vál. Fejedelemmé*, és azon *esztendőben*, 's azon *hólnapnak* 26. ikán *Vormátzai herczegi Püspök-ké* *választatott*.

Frantzia Respublika.

Az *Európai Statusok boldoglagának* leg *hatótóbb* *elzközét*, a' *tudományokat* a' *tökélleteségnek* leg *magafabb póltzára* *kiványán* a' *Fő Conzul* *emelni*, annak *előmenetelesítésére* bizonyos *summakat* *szabott ki* *esztendőnként*. Ez *eránt* a' *belső dőlgoakra* *ügyelő minifternak* *polgár Chaptalnak* *következendő* *foglalatú levelet* *irt*, Julius 14. dik *napján*:

„*Polgár minifster!* Egy 3000 *liverből* álló *arany emlékeztető pénzt* *kivántam* annak *jutalomúl* *rendelni*, a' *ki e' folyó esztendőben*, a' *Galvanismus fluidumával* leg *jobb próbát* *teszen*. Az *ezen tapasztalásokat* *magában foglaló* *írásokat* *Fruc idornak* 1. ső (*Augufusznak* 18. ik) *napjára*, a' *Ndtionale Institutum* *első Classisának* *kell bé küldení*, a' *melly az esztendőnek completirozó napjain* annak *fogja* a' *jutalom pénzt* *ítélni*, a' *aki a' tudományoknak előmenetelesítésére* leg *hasznosabb tapasztalásokat* *mutathat*. (Completirozó *napnak* *neveztetik* a' *Frantzia új Kalendariomban* a' *hól napnak* 3. ik *napja*, és ezek a' *Virtusnak*, a' *talentumnak*, a' *szorgalmatosságnak* *az értelemnek*, és a' *megjutalmazásnak* *vannak* *szentelve*.)

„*Továbbá* 60,000 *liverből* álló *jutalmat* *rendelek* annak *számára*, a' *ki az Electricismusnak*, és

Galvanismusnak tökéletesítésére, azon Klassisnak ítélet tétele szerént, leg több tapasztalásokat, és találmányokat mutúthat olyakat, a' mellyeket Franklin, és Vólta tapasztalásaival össze lehet hasonlítani. — Minden nemzetbéli Tudólok concurrálhatnak ezen jutalomnak elnyerésére. Ne sajnálja Kigyelmed polgár Minister ezen gondolkodásomat, a' Nationale Institutum első Klassisa előülőjének tudtára adni, hogy ő a' néki tett mód szerént az én gondolatimat jó rendbe szedhesse. Azért mivellem én ezt, hogy a' természet vizsgáló Tudósoknak figyelemetességét, a' természeti tudományoknak arra a' részére fordíthassam, a' melly az én ítéletem szerént vagy találmányokra mutat utat. s. a. t.

A' Párisi Nationale Institutum illyetén foglalatú hirdetményt tétetett az eránt közönséggé.

„Az első Consul fel tett czéljának teljesítése véget, a' Természeti tudományra, és Mathesisra ügyelő Klassis, azon Commissiónak jelentését, a' melly *Laplace, Hallé, Coulomb, Hauy, és Briot* polgárokból állott, következő plánumot választott magának: — A' Nationale Institutumnak Természeti tudományra, és Mathesisre ügyelő Klassisa, az első Consul által kívánt közönségek concuriust fel nyitja. Európának minden böltséi, nemcsak, hanem ezen Nationale Institutumnak tagjai, és társai is vehetnek ezen concursusban részt. Az irandó tractatusokat egyenesen beküldeni nem szükfég; a' Természeti tudományra, és Mathesisre ügyelő Klassis, minden elztendőben meg fogja a' leg jobb tapasztalásnak szerzőjét koronázni. A' nagy jutalom annak fog adatni, a' kinek találmányai, az Electricismus, és Galvanismus historiájában emlékezetes epokát tsinálva s. a. t.

Frantzia Generál *Macdonald*, a' ki a' Frantzia háborúnak végső esztendeiben, a' Római Státusban volt Frantzia hadi népet commandirozta, néhai Frantzia Generálnak Joubertnek özvegyét vette el. — *Toussaint Louverture*, a' Sz. Domokosi pártos feketéknek fő vezérje valófággal meg érkezett már a' Breſti kikötő helybe. Meg válik mitsoda sorsa léfzen jövendőben ennek a' vérzopó Amérikai fekete embernek.

A' Párisi officiális újságnak a' *Monitörnek* 17-ik Juliusi darabjában, illyetén tudósítása van Generál *Leclercnek* bé iktatva:

Az ide való *Colonia* (értsd a' Sz. Domokosit) állandó tsendességben van. A' *Toussaint* meg fogattatásakor a' fekete lakosok ölfzve tsuportak, de ismét szellyel verettek. Több Generálisoknak ide zárt leveleikből által lathatja a' Fő Consul, mennyire ment *Toussaint* maga hitetlenségében. A' helyett, hogy tett fogadása szerént magát semmibe elegyíteni nem kellett, 's a' neki ki-mutatott helyben maradni kellett volna, éjjelen, ként a' szigetnek külömbkülömb féle részeiben, ment a' pártos feketékkel gyűléseket tartott, és újabb pártosságot akart indítani. Hadi népeinknek betegségeikről magát tudósította, 's örömmel nézte ezen nyavalyáknak ki terjedését. De én az ő másokkal való czimborázásának hirtelen véget vetettem. Reménylen hogy ő a' Breſti kikötő helyben van már most; azokat a' fekete Generalisokat is, a' kik vele leveleztek, meg fogattam. — Cap városának újabb fel építésén bámulásra méltó szorgalmatossággal munkálodnak a' lakosok. Ebben a' városban sok embert meg ölnek a' nyavalyák. Polgár *Benezech* is meg holt; felette sajnálom ennek a' derék, és a' Frantzia Respublikához nagy buzgósággal, és hívséggel viseltetett férfiúnak halálát. Hátra maradt Familiáját Kigyelmed jó akaratjába ajánlom; mivel, ám-

bár nagy hivatalokat viselt légyen is ő de még is szegény állapotban holt meg.

Genevából Julius 16-ik napján. Köztünk a' Frantzia revolutzió előtt szüntelen való szakadások, és részre hajlások vóltak; ellenben a' mióta Frantziákká lettünk, ki ki tsendesen él, és minden régi villongásnak vége van. A' mi polgár társaink azoknak a' Catholikus atyánkfiainak, a' kik a' Frantzia revolutzio alatt itt le telepedtek, és a' kiknek még eddig semmi templomok nem vólt, egy igen szép templom helyet mutattak ki, és annak fel építésére, magok is nagy summa pénzt ajánlottak. Annak tökéletes el készüléséig egy Protestans templomot adtak nékik által az Isteni tiszteletnek gyakorlására.

Helvétziai Respublika.

Bernából, Julius 15-dik napján. Az itt lévő Fr. követ polgár *Verninac* innen Lucern városán keresztül a' kis Cantonokba utazott kétség kívül olly fel tétellel, hogy azoknak principiumaikat, és gondolkozások módját ki tanulhassa. Azt mondják hogy a' Schwitzi, Uri, és Unterwaldeni apró Cantonok, a' mellyek, t. i. 1308-ik esztendőben a Habsburgi háztól el pártolván, magok közt leg elsőben össze szövöttek, és a' Helvétziai Respublikának első fundamentomát meg vetették, most ettől el szakadni, különös Respublikáskát formálni, és a' régi Constitutió mellett továbbá is allandóúl meg maradván, minden szomszédjaikkal barátságban élni kívánnak.

Az Appenzeli Cantonban, *Teuffen* városában egy *Bruderer* nevű szegény polgár, egy olly szövő alkotmányt talált fel, melly ha folyó vízbe tétetik, magában, 's magától szöv. Bernában, a' hová ezen szövő alkotmányt el vitte, hasznos talalmányát minden okos ember bámúlva nézi, és

annak alkotóját a' köz meg jutalmazásra méltónak itéli. — Bernában egy különös társaságban nagy summa pénzbe fogadott egy valaki arra nézve, hogy a' Helvétziai Respublikának, leg újabb Constitutiója a' 19-dik században utolsó nem lesz.

Bernából, Julius 10 dik napján. Ezen Respublika Status Titoknokjait avagy Ministerjeit tegnapi napon nevezte ki a' Senátus, u. m. a' belső dolgoknak kormányozására polgár *Rengert*; a' hadi dolgokra való ügyelésre polgár *Schmidet*; a' törvényes dolgoknak és politziának folytatására polgár *Kühnt*, a' külfő dolgokra ügyelő Ministernek a' Párisban volt követet polgár *Jennert*; a' finantziának kormányozására polgár *Custert*. — Sem ez a' ki igen nagy talentomú, és nagy kintsű embernek tartatik, sem pedig polgár *Kuhn*, fel nem válalták, a' nekik ajánlatott hivatalokat.

Olasz Ország.

Turinből, Julius 14-ik napján. Azokban a' 6 Departementumokban, avagy osztályokban, a' mellyekre a' Piemonti herczegség fel osztatott, közönséges pardont hirdettettek ki a' Frantzia Konfulok. Ennél fogva, minden távol lévők, a' kik Vendemiairének első (Septembernek 22-ik) napjára, hazájokba vissza térnek, a' Szárdiniai kir. házzal való minden egyességekről le mondak, és a' Fr. Respublikának való engedelmessegre magokat esküvéssel le kötelezik, minden szemre való hányás nélkül bé fogadtatnak; azok ellenben, a' kik a' meg határozott időre vissza nem térnek, az után számkivettetteknek tartatnak, és minden ingó, 's ingatlan birtokaik kótya vetyére fognak vettetni. A' Piemonti Frantzia Fő Kormányozónak General Jourdánnak ez erántki adott hir.

detményében, a' többi közt illyetén ki fejezés ol-
vastatik: — Most, úgymond, minden Piemonti la-
kók nagy örömmel érezhetik a' Fr. Kormány-
szék eránt való szerezeteknek, és háladatosságok-
nak kedves érzését magokban, a' melly Kormány-
szék tudniillik a' Frantzia nemzet nagy boldog-
ságában való részefülésre őket meg hívta. —

Romából, Julius 10-ik napján Az Egyipto-
mi Frantzia tudósokból állott Nationale Institu-
tum, a' mint jól emlékezhetünk, a' Frantzia fő
Konzulnak ottan való jelenlétében, új Zodiacust,
t. i. egy új keresztül járó égi abrantsot, mellyen
a' 12 égi jegyek vagynak, talált fel. A' Catholi-
ca vallásra ügyelő tudós Akademiának Julius
5-ik napján tartott rendkívül való ülésében, an-
nak egyik tagja *Testa* a' Filozofiának Professora,
hosszas, és munkás oratióban kívánta azt meg
mutatni, hogy azt a' Zodiacust, a' mellyet a'
Frantziák Egyiptomban találtak, 6 ezer esztendős-
nek tartani nem lehet, következésképpen, hogy
abból a' Móses idő számlálása ellen, semmit sem
lehet meg bizonyítani. A' Dindara temploma,
úgymond *Testa* Professor, a' Görög új Architectura
szerént van építve, az azon való felül irás is
Görög, a' mellyben Tibérius Császárnak a'
nevét világosan lehet olvasni. Ha tehát ezt a'
templomot 2 ezer esztendősnek tartani nem le-
het, sokkal inkább nem lehet, az arra felfelt
Zodiacust 4. vagy 6 ezer esztendősnek tartani.
— Sok Kardinálisok voltak ezen gyűlésben je-
len.

A' Magyar Kurirnak Julius 23-ik napján
költ 7-dik darabjának 103-dik 's következő lap-
jain elől adott Liguriai Respublika Constitutiója
cikkelyeinek további folytatása.

10 Tzik. Minden két esztendőben egy 7 ta-
gokból álló Syndicatum fognak a' gyülekezetek
ki nevezni, a' kiknek 10 ezerből álló esztendei

jövedelmeknek, és 40 esztendősknek kell lenni. Ezek fogják a' törvényes dolgokat folytatni, a' kiknek, minden munkájok ki fog nyomtatódni. — A' voksoknak meg nem eggyezése nélkül, senkinek meg büntetésére sententiát nem mondhat, és ha a' vokslolás a' többség szzerint ki nem üt, a' Nationalis Consulta eleibe vitetődjék a' dolog.

II. Tz. A' választott birák azon hivataljokban meg maradnak. Az egész Respublikában csak egy Fő törvényszék lesz, a' melly a' Revisionalis, és Apellatorius törvényszékekről eleibe vitt dolgokat végképpen el fogja végezni. E' mellett 3 Revisionális, 1 Appellatorius, 6 Jurisdictionalis, és minden Cantonban egy első ítélőszék lesz. A' kereskedés dolgára ügyelő törvényszékek, summásan folytassák a' dolgot. Az olyan ügyeknek meg itélésekre; a' mellyektől a' nemzetnek eredeti, és egyenes haszna függ, egy különös törvényszek neveződik ki; a' katonai vétkeknek, meg itélésekre különös törvény székek legyenek. A' törvény a' jelen való constitutió által meg határozott törvény székeken kívül mást nem esmér.

(A' többit a' jövő posta napon.)

Török Birodalom.

A' Havas - Alföldi Vajdának Bukarestből lett el menetele után, azon tartománynak ideig való igazgatását a' Móldvai Vajdára bizta a' Fényes Porta, kinek *Paswan Oglu* ellen tett hasznos védelmező intézetjeivel nagyon meg van elégedve; de mivel ott is, tudniillik Móldvában nehéz dolog a' köz tsendelléget fenn tartani, a' mint irják, azon hivatalt fel nem vállalta. — Igen nehezen szenvedti azt a' Fényes Porta, hogy az Oláh Ország, vagy Havas - Alföldi Vajda, maga védel-

mezésére semmi intézeteket nem tett, 's azon okból Konstantzinápolyba citáltatta a' számadásra.

Paswan Oglunak Oláh Országba lett bé ütésének a' hire, eleinte nem kevés nyughatatlanságot okozott a' Fényes Portának, melyet a' Roméliai helytartó Basának *Giorgi Osmannak* el partolasa nagyon nevelt. Az e' miatt támadt félelem annyira el terjedt, hogy az Európai udvaroknak Konstantzinápolyban lévő követjei, minden ingó bingó és féltöbb kintseiket hajókra rakatták, olly feltétellel, hogy mihelyt ott valamely zenebona támad, leg ottan bátorfágofabb helyekre mehessenek. A' Diván éjjel nappal együtt vólt, és parantsolatot küldött az eránt az Ásiai helytartó Basákhoz, hogy minden haladék nélkül annyi fegyveres embert fzedjenek öszve, és vigyenek Konstantzinápoly védelmezésére, a' mennyit kaphatnak. — De minekutánna a' *Paswan = Oglu* hadi népének vissza vonatásáról és arról is bizonyos tudósítást vett vólna a' Fényes Porta, hogy az említett Roméliai helytartó Basa a' nékie küldött hasznos feltételeket el fogatta, és a' Nagy Urral meg békei lett, nemtsak, hanem e' mellett a' *Paswan Oglu* ellen való menetelre is magát le kötelezte; azonnal minden nyughatatlankodtató környüllások megváltoztak Konstantzinápolyban. — Azonközben az ellenség ellen tett hadi készülétek nemtsak félbe nem szakadtak, sőt inkább most is erőssen tétődnek, és az Asiából küldetett hadi feregeknek a' *Kapután = Basa* tétetett vezérjévé.

A' Török Nagy vezér, Egyiptomban a' nagy úr parantsolatját, és a' Diván plánumát nem eszközölhetvén, az ott ellene támadt Beyok miatt, az az, bé nem vihetvén oda a' szabad tettzés szerént való uralkodás formáját, azon Országot oda hagyta, és Sziriának fő városába *Aleppóba*

ment, a' honnan nem sokára Konstantinápolyba váratik.

Tudósítás.

E' most folyó esztendőben illy tzimü tudós és a' Litteraria Historiának tanulására, melly nélkül senki valóságos tudós nem lehet, igen szükséges és hasznos könyv adódott ki Debretzenben: *Régi Tudós Világ Historiája*, mellyben a' könyv nyomtatás feltalálásáig élt mindenféle Tudósoknak, főképpen pedig, a' Görög és Deák Iróknak élete, munkái érdemei, és a' tudományoknak akkori állapata rendbe szedve előadódnak. — Készítette Tannitványi, és rész szerént a' Poética és Rhetorica Oskolák számára *Budai Essaiás*, Debretzenben 1802, 8vo. — Ennek a' könyvnek nagysága 45, és $\frac{1}{2}$ árkusból álló, az árta 1 Rfor. 30 xr.

Másodszori Hiradás.

Tekint. Békés Vármegyében fekvő *Füzes Gyarmath* nevezetü népes helységet, a' múlt Aprilisnek 3. ik napján költ Privilegiuma által, a' Mező = Városok rendibe emelni, 's annak esztendőnként négy Országos vásárt engedni méltoztatott Fels. Urunk, a' mellyek mindenkor Sz. Jósef napját, Urnapját, Apostolok oszlasát, és Sz. Gál napját meg előző tsötörtökön fognak tartatni, Melly szerént az első vásár a' jövő Octobernek 14. ik napján esendő Sz. Gál napját meg előző Tsötörtökön fog kezdődni. — Melly azért tétetik közönségesse, hogy kiki, a' ki nek azon vásárokat meg látogatni kedve leszen, tudhassa magát mihez tartani.